

ТОГТООЛ

2026 оной апрелийн 13

№ 171

Улаан-Үдэ хото

«Буряад Уласай хүдөөгэй үйлэдбэрийн ажахы дэмжэлгэдэ уласай бюджетдээ мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын гуримуудыг баталха тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2013.04.05-ай №178 тогтоолдо хубилалтануудыг оруулха тухай болон «Мал ажалай ба заганаһай ажахын халбари дэмжэлгэдэ уласай бюджетдээ мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын гуримуудыг баталха тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2023.03.24-эй №160 тогтоолдо удаадахи хубилалтануудыг оруулха

Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын хуули ёһоной шиидхэбэри мүнөө хүдэлжэ байһан хуули ёһотой тааруулхын тула Буряад Уласай Засагай газар **тогтооно**:

1. «Мал ажалай ба заганаһай ажахын халбари дэмжэлгэдэ уласай бюджетдээ мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын гуримуудыг баталха тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2023.03.24-эй №160 тогтоолдо удаадахи хубилалтануудыг оруулха болон «Буряад Уласай хүдөөгэй үйлэдбэрийн ажахы дэмжэлгэдэ уласай бюджетдээ мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын гуримуудыг баталха тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2013.04.05-ай №178 тогтоолдо хубилалтануудыг оруулха тухай (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудай найруулгаар 2023.12.27-ой №810, 2024.06.13-ай №340, 2024.10.23-ай №607, 2025.06.19-эй №351, 2025.07.29-эй №455):

1.1. Үгын нэрэмжэдэ «Буряад Уласай хүдөөгэй үйлэдбэрийн ажахы дэмжэлгэдэ уласай бюджетдээ мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын гуримуудыг баталха тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2013.04.05-ай №178 тогтоолдо хубилалтануудыг оруулха тухай болон» хаһаха.

1.2. Оршол тайлбарида «78-дахи ба 78.5-дахи статьянуудтай» гэхэн үгэнүүдыг «78-дахи, 78.1-дэхи ба 78.5-дахи статьянуудтай» гэжэ хэлгэхэ».

1.3. 1-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1. Үүлтэртэ мал ажал дэмжэлгэдэ мүнгэн дэмжэлтэ (мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грант) үгэлгын Гуримыг тус тогтоолой 1-дэхи хабсаргалтын * ёһоор баталха.».

1.4. 2-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«2. Мяханай мал ажал дэмжэлгэдэ, хонин ажал ба ямаан ажал хүгжөөлгэ дэмжэлгэдэ, мяханай адуун хүрэг ба (гү, али) буга үсхэбэрилгэ хүгжөөлгэдэ мүнхэн дэмжэлтэ (мүнхэн дэмжэлтын түхэлэй грантнуудые) үгэлгын Гуримые тус тогтоолой 2-дохи хабсаргалтын* ёһоор баталха.».

1.5. Удаадахи удхатай 5.1.1-дэхи пункт нэмэхэ:

«5.1.1. Үүлтэртэ мал ажалай халбарида геномно селекци хүгжөөхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэдэ гарадаг гаршануудай хубиие хүсэлдүүлгэдэ мүнхэн дэмжэлтэ үгэлгын Гуримые тус тогтоолой 7-дохи хабсаргалтын * ёһоор баталха.».

1.6. 1-дэхи хабсаргалтада:

1.6.1. Нэрэмжэдэнь «мүнхэн дэмжэлтын» гэхэн үгэнүүдэй удаа «(мүнхэн дэмжэлтын түхэлэй грант)» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.6.2. 1-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1. Тус гурим хүдөө ажахын амитадай үүлтэртэ эхэ тоо толгой тэдхэлгэдэ мүнхэн дэмжэлтэ (мүнхэн дэмжэлтын түхэлэй грант) үгэлгын зорилгонуудые, эрилтэнүүдые ба гурим тодорхойлно (саашадаа - Гурим).».

1.6.3. 2-дохи пунктда «мүнхэн туһаламжын» гэхэн үгэнүүдэй удаа «(мүнхэн дэмжэлтын түхэлэй грант)» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.6.4. 3-дахы пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«3. Буряад Уласай Засагай газарай 2013.02.28-ай №102 тогтоолоор (саашадаа - Гүрэнэй программа) баталагдаһан «Хүдөө ажахын үйлэдбэрийн халбари хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программын «Буряад Уласай хүдөө ажахын үйлэдбэрийн нэгэдэлдэ үрдилдэхэ шадабари хүгжөөхэ эрхэ байдал тогтоолго» гэхэн нютаг можын түсэл бэелүүлгын хэмжээндэ 2035 ондо хүдөө ажахын үрэ бүтээл үйлэдбэрилгын хэлхээ гаршагай удха туйлаха зорилгоор мүнхэн дэмжэлтэ (мүнхэн дэмжэлтын түхэлэй грант) үзүүлэгдэдэг.

Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманай ба Буряад Уласай Засагай газарай хоорондо баталагдаһан хэлсээндэ тогтоогдоһон суг номололгын хэмжээ сахилгатайгаар холбоото уласай ба уласай бюджетүүдэй тоосоогоор мүнхэн дэмжэлтэ (мүнхэн дэмжэлтын түхэлэй грант) үгтэнэ.».

1.6.5.4-дэхи пунктын хоёрдохи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Мүнхэн дэмжэлтын түхэлэй грант абагшадай бүлэгтэ эрдэмэй, эрдэмэй-оньһоной ба (гү, али) болбосоролой ажал ябуулгын үедэ хүдөө ажахын үрэ бүтээл үйлэдбэрилгэ, тэрэнэй эхин ба саашанхи (үйлэдбэрийн) болбосоруулга «Хүдөө ажахы хүгжөөлгэ тухай» гэхэн 2006.12.29-эй №264-ФЗ Холбоото Уласай хуулийн 3-дахы статьягай 1-дэхи хубида заагдаһан тоолборийн ёһоор бэелүүлдэг эрдэмэй эмхинүүд, мэргэжэлтэ болбосоролой эмхинүүд, дээдэ болбосоролой эмхинүүд (саашадаа - эрдэмэй ба болбосоролой эмхинүүд) ородог, мүн тиихэдэ Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яамантай зүбшэлгөөр яаманай баталдаг үүлтэртэ мал ажахы дэмжэлгын Тоолборидо оруулагдаһан.».

1.6.6. 5-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«5. Мүнгэн дэмжэлтэ абагшад (мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грант) (саашадаа - мүнгэн дэмжэлтэ) хадаа шэлэн абалгада хабаадагшадай абагшадай зэргын зохилдолһоо уламжалан, дурадхалнуудай асуултын дүнгөөр тодорхойлогдоһон шэлэн абалгада хабаадагшад (саашадаа - шэлэн абалга) болоно.».

1.6.7. 13-дахи пунктда:

1.6.7.1. Арбадахи абзацта «хуули ёһоной шиидхэбэринүүдэй» гэхэн үгэнүүдэй удаа «Буряад Уласай» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.6.7.2. Арбан дүрбэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- тоосоото мүнгэн һангай жэлдэ гүрэнэй үүлтэртэ бүридхэлдэ абтаһан тухай үнэмшэлгэ түрүүшынхисэ абтаһан үүлтэртэ ажахынуудһаа гадна байгша оной январийн 1-эй байдалаар хүдөө ажахын амитадай үүлтэртэ эхэ тоо толгой зандань үлөөлгэ гү, али олошоруулга;».

1.6.7.3. Арбан табадахи абзац хаһаха.

1.6.7.4. Арбан зургаадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мүнгэн дэмжэлтэ абалгын жэлэй урдахи жэлдэ Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманда албан мэдэлтэй холбоото уласай гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанда уһа үгэхэ (үгэхэ) талаар хангамжын түлөө ба (али) сүүдээр үйлэдбэридэ абтаһан тус эмхи зургаанай мүнгэ абагшаһаа уһа үгэхэ (үгэхэ) талаар хангамжа үзүүлгын хэлсээгээр үри нэхэбэри тухай заргын мэдүүлгын 50 мянган түхэригһөө дээшэ хэмжээгээр үгы байлга;».

1.6.7.5. Арбан долоодохи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- «Хүдөө ажахын үүргэтэй газарнуудай гүрэнэй тобьёг эрхилэлгын гурим тухай» гэхэн Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай 2023.02.02-ой №154 тогтоолоор баталагдаһан хүдөө ажахын үүргэтэй газарнуудай гүрэнэй тобьёг эрхилэлгын дүримүүдэй 1-дэхи хабсаргалтын 1-дэхи, 2-дохи, 11-дэхи, 14-дэхи ба 15-дахи пунктнуудай ёһоор мал ажахын үүргэтэй газарнуудай (фермэнүүдэй) оршодог хэһэг газарнууд тухай мэдээнүүдые мүнгэ абагшадай тушааха һаань, хүдөө ажахын үүргэтэй газарнуудай гүрэнэй тобьёгто хүдөө ажахын удха шанартай хэһэг газарнууд тухай мэдээнүүдэй бии байлга;».

1.6.7.6. Удаадахи удхатай арбан наймадахи абзац нэмэхэ:

«- шэлэн абалгада хабаадагшада үүлтэртэ малай үүлтэртэ тоо толгой бии байлга, тэдэниие үүлтэртэ нөөсөнүүдэй холбоото уласай гүрэнэй мэдээсэлэй-шэнжэлэлгын байгуулгада бүридхэлдэ абтаһан тухай мэдээнүүдээр гэршэлэгдэһэн.».

1.6.8. 15-дахи пунктда:

1.6.8.1. 4-дэхи дотор пункт хүсээ буураһанда тоолохо.

1.6.8.2. Арбадахи абзац хаһаха.

1.6.8.3. Удаадахи удхатай 5-дахи дотор пункт нэмэхэ:

«5) шэлэлгэдэ хабаадагшын мэдүүлгэ бариһан нарын 1-һээ эртэ бэшэ бүридхэгдэһэн хүдөө ажахын үйлэдбэри бээлүүлдэг гү, али бээлүүлхээ түсэблэһэн хүдөө ажахын шэглэлэй газарай хэһэгүүд тухай мэдээнүүдые

хүдөө ажахын шэглэлэй газарнуудай гүрэнэй тобьёгто оруулалгыг баталхан, хуулиг эзэнэй гар табилгаар гэршэлэгдэһэн данса.

Заагдаһан баримта бэшгэй шэлэлгэдэ хабаадагшын үзүүлэгдээгүй ушарта Яаман албан хоорондын харилсалгын гуримаар өөрөө эрижэ абадаг;».

1.6.8.4. Удаадахи удхатай 6-дахи дотор пункт нэмэхэ:

«6) тус Гуримай 4-дэхи пунктын хоёрдохи абзацта заагдаһан абагшад бюджетэй гү, али бээ дааһан эмхи зургаануудай эмхидхэн байгуулагшын үүргэ ба бүрин эрхэ бээлүүлдэг Гүрэнэй засагай зургаанай (гүрэнэй зургаанай) ба (гү, али) нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанай эмхидхэн байгуулагшын үүргэ ба бүрин эрхэ бээлүүлдэггүй Яаманай үнгэргэдэг шэлэлгэдэ тиимэ бюджетэй гү, али бээ дааһан эмхи зургаануудай хабаадалгада (бюджетэй гү, али бээ дааһан эмхи зургаанууд болодог мүнхэн дэмжэлтэ абагшадта) нэмэлтэ зүбшөөл үгтэдэг.».

1.6.9. 18-дахи пунктын нэгэдэхи абзацта «дансануудай» гэхэн үгэ «мэдүүлгэнүүдэй» гэжэ хэлгэхэ.

1.6.10. 19-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«19. Мэдүүлгэ үгэлгын болзорой дүүрэхэ үдэр болотор ажалай нэгэ үдэрһөө орой бэшэ шэлэлгэ Яаманай шийдхэбэрээр болуулагдажа болохо.

Шэлэн абалга болуулха үндэһэн хадаа тэрэниие саашадаа үнгэргэхэ аргагүй эрхэ байдалай тохёолдолго болоно.

- онсо ушаралта байдал хэргылхэ ба усадхаха болон түймэрэй аюулгүй байдал хангаха талаар Засагай газарай комиссийн шийдхэбэрээр, Буряад Уласай Толгойлогшын шийдхэбэрээр, нютагай засагай байгууламжын нютагай захиргаанай толгойлогшын шийдхэбэрээр баталагдаһан онсо ушаралта байдалда харюусалгын холбоото улсайд, нютаг можын гү, али нютагай хэмжээ тогтоолго;

- мал эмнэлгэ оруулалсан, хүдөө ажахын үйлдбэрийн халбарид гүрэнэй бодолго зохёон бэлдэхэ ба хуулийн ёһоор гуримшуулха талаар үүргэ бээлүүлдэг холбоото улсайд гүйсэдхэхы засагай зургаанай шийдхэбэрээр гү, али Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаанай хуули ёһоной шийдхэбэрээр баталагдаһан амитадай халдабарита ба бусад үбшэнүүдэй дэлгэрхы саран зайлуулгада ба гуламтануудыг усадхалгада шэглүүлэгдэһэн үбшэн хорюул ба (гү, али) бусад хизаарлалтануудыг тогтоолго;

- уһанай уларилай талаар ба тэрээнтэй зэргэлээ талаар гүрэнэй хангамжа үзүүлхэ талаар үүргэ бээлүүлдэг гүйсэдхэхы засагай холбоото улсайд зургаанай нютагай зургаанай дансаар гэршэлэгдэһэн хэмһээ гажуу уларилай эрхэ байдал;

- сэрэгэй хүтэлбэрийн зургаануудай гү, али мүрдэлгын зургаануудай баталхан Оросой Холбоото Уласта эсэргүү дайшалхы үйлэнүүдыг харуулалгада гү, али саралгада шэглүүлэгдэһэн хэмжээнүүдыг бээлүүлгэдэ болон Буряад Уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай хуули ёһоной шийдхэбэрээр баталагдаһан хүнүүдэй ами наһанда ба элүүр энхэдэ аюул

усадхалгада шэглүүлэгдэһэн Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ алан хүрдөөлгэдэ эсэргүүсэлгын ябуулгын ба (гү, али) сэрэгэй байдалай хуули ёһоной журам нэбтэрүүлгэ.

Шэлэн абалгыё болюулха тухай соносхол шийдхэбэриин абтаһан үдэртэ сахим түхэлөөр «Сахим мүнгэн» байгуулгын веб-интерфейсын зохистой дэлгэсын түхэлнүүдые дүүргэхэ аргаар бүрилдүүлэгдэдэг, нийтэ нэгэн гол үүдэн дээрэ нийтэлэгдэдэг болон шэлэн абалгыё болюулһан шалтагаанууд тухай мэдээсэлтэй.

Мэдүүлгэ бариһан шэлэн абалгада хабаадагшад шэлэн абалгын үнгэргэлгыё «Сахим мүнгэн» гэхэн байгуулгада болюулха тухай мэдээсэгдэнэ.

Шэлэн абалга тэрэниё болюулха тухай соносхолой табигдаһан үдэрһөө болюулагдаһан гэжэ тоологдодог.

Тус пунктда тогтоогдоһон шэлэлгэ болюулгын болзорой дүүрэхэнэй һүүлээр ба шэлэлгын илагшатай (илагшадтай) хэлсээ баталхаһаа урид Яаман мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ тус сангай жэлдэ гү, али Оросой Холбоото Уласай Эрхэтэнэй кодексын 401-дэхи статьягай 3-дахи пунктын ёһоор, тус уялгануудыё дүүргэлгэдэ һаалта хэдэг дабагдашагүй хүсэтэй ушар шалтагай бии болоһон ушарта болюулха аргатай.».

1.6.11. 19.1-дэхи пунктда удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Хэрбээ мэдүүлгэнүүдыё хаража үзэхэнэй дүнгүүдээр ори ганса мэдүүлгын шэлэн абалга үнгэргэхэ тухай соносхолдо тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ зохистой гэжэ тоологдоһон ушарта болоогүй гэжэ тоологдоһон шэлэн абалгада хабаадагшатай хэлсээн баталагдадаг.».

1.6.12. 19.2-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«19.2. Яаман шэлэн абалгын илагшын хэлсээ баталхаяа арсаһан, мүнгэн дэмжэлтэ абагшатай хэлсээ таһалһан, бюджетэй уялгануудай хизаартай хэмжээнүүдыё дээшэлүүлһэн ушарнуудта мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай нэмэлтэ шэлэн абалга үнгэргэхэ тухай шийдхэбэри абадаг.».

1.6.13. 22-дохи пунктда:

1.6.13.1. Хоёрдохи абзацта «ажалай 5 үдэрэй» гэхэн үгэнүүдыё «ажалай 10 үдэрэй» гэжэ һэлгэхэ.

1.6.13.2. Табадахи, долоодохи абзацуудыё хаһаха.

1.6.13.3. Юһэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар эрхэ нүхэсэлэй түлөө Оросой Холбоото Уласай хүдөө ажахын яаманай урда газар һайжаруулгын талаар холбоото уласай гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанда үгтэхэн ба (гү, али) сүүдээр үйлэдбэридэ заагдаһан эмхи зургаанай мүнгэ абагшаһаа уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар туһа хангамжа үзүүлхэ хэлсээгээр үри нэхэбэри тухай 50 мянган түхэригһөө дээшэ хэмжээнэй заргын мэдүүлгэ үгэхэ тухай. Хэрбээ шэлэн абалгын хэһэг газар тушаа тус мэдээсэлэй байгша ондо гүрэнэй дэмжэлгын бусад хэмжээнүүдэй хэмжээндэ эригдэхэн байгаа һаань, дабталга бэелүүлэгдэнэгүй.».

1.6.13.4. Арбадахи абзац хааха.

1.6.14. 23-дахи пунктда хоёрдохи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Яаманай түлөөлэгшэд, Комиссиин гэшүүд мүнгэн дэмжэлтэ абэгшадай шэлэн абалгада хабаадагшадтай холбоотой шэнжэнүүдэй бии хаань, иимэ хабаадагшадай үгэһэн мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэһөө ба (гү, али) сэгнэхэһээ урид зүбшөөгдэдэггүй болон (гү, али) тэдэниие хаража үзэхэһөө болуулагдадаг.».

1.6.15. 29-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«29. Оросой Хүдөө ажахын яаманай «Үүлтэртэ ажахынуудай янзануудта эрилтэнүүдые баталха тухай» гэхэн 2022.06.02-ой №336 захиралтын ёһоор үүлтэртэ мал үсхэбэрилдэг эмхинүүдэй ажал ябуулгын янзануудта шэлэлгэдэ хабаадагшадые оруулалгыг хараадаа абан, заагдаһан хүдөө ажахын амитадай тоо толгой дээрэ шэлэлгэ гараһан шэлэлгын хабаадагшадай тооһоо уламжалан, яаманай захиралтаар жэл бүхэндэ табиса баталагдадаг.

Шэлэн абалгада i -н хабаадагшада мүнгэн дэмжэлтын хэмжээн (R_i) удаадахи томьёото тодорхойлолтоор тоолон гаргагдадаг:

$$R_i = UG_i \times C, \text{ хаана:}$$

R_i - үүлтэртэ эхэ малай тоо толгой хангалгада мүнгэн дэмжэлтын хэмжээн;
 UG_i - «Амитадай бии байлга тухай» гэхэн 15-АПК-гай, үгы гэбэл «Таряашадай фермерэй ажахынуудай толгойлогшодой - хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэдэй үйлэдбэрийн ажаябуулга тухай мэдээсэл» гэхэн 1 - КФХ-гай, үгы гэбэл «Хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэдэй үйлэдбэрийн ажаябуулга тухай мэдээсэл» гэхэн 1-ИП-гэй мэдээнүүдэй ёһоор шэлэн абалгада i -дэхи хабаадагшын үүлтэртэ хэлсээтэ толгойнуудай тоолон гаргагдаһан тоо;

C - болзоото 1 толгойдо мүнгэн дэмжэлтын табиса.

Шэлэн абалгада i -н хабаадагшада (UG_i) үүлтэртэ хүдөө ажахын амитадай i -дэхи янзын үүлтэртэ хэлсээтэ толгойнуудай тоолон гаргагдаһан тоо томьёото тодорхойлолтоор элэрхэйлэгдэдэг:

$$UG_i = P_i \times K, \text{ хаана:}$$

P_i - шэлэн абалгын i -дэхи хэһэгһээ байгша оной январин 1-эй байдалаар i -дэхи түрэлөөр хүдөө ажахын үүлтэртэ эхэ малай тоо толгой;

K - Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманай захиралтын ёһоор хүдөө ажахын амитадай үүлтэртэ эхэ тоо толгой хэлсээтэ толгойдо оруулхын тула үдхэгшэ.».

1.6.16. 30-дахи пункттын хоёрдохи абзац хааха.

1.6.17. 31-дэхи пунктда нэгдэхи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Сахим мүнгэн» байгуулгада Хэлсээ баталха үйлэдбэридэ хэрэглэхэ

арга боломжын үгы хаань, Хэлсээн, Хэлсээндэ нэмэлтэ хэлсээнүүд саархан дансын түхэлөөр байгуулагдажа, таланууд гар табидаг.».

1.6.18. 32-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«32. Хэрбээ тус Гуримай 31-дэхи пунктда тогтоогдоһон болзорто Хэлсээндэ гар табилга хангаагүй байгаа хаань, мүнгэн дэмжэлтэ абагша Хэлсээ баталалгаһаа хулжаһан гэжэ тоологдохо.».

1.6.19. 33-дахи пунктын зургаадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- Хэлсээнэй ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлгын дүнгүүдэй мүнгэ абаһан жэлдэ туйлаха талаар мүнгэ абагшын уялганууды абалга;».

1.6.20. 43-дахи пунктын хоёрдохи абзацта «гарашагүй хүсэнэй удаадахи янзын ажал ябуулгын тохёолдолго» гэхэн үгэнүүды «гарашагүй хүсэнэй тоологдоһон ажал ябуулгын янзануудай нэгэнэй гаран ерэлгэ» гэжэ хэлгэхэ.

1.7. 2-дохи хабсаргалтада:

1.7.1. Нэрэмжэдэнь «мүнгэн дэмжэлтын» гэхэн үгэнүүдэй удаа «(мүнгэн дэмжэлтын түхэлөөр грантнуудай)» гэхэн үгэнүүды нэмэхэ.

1.7.2. 1-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1. Тус гурим тусхай мяханай үүлтэрэй эбэртэ бодо малай эхэ дэлгүүрэй шэглэлэй тоо толгой бариха хубида мяханай мал ажал дэмжэлгэдэ, хонин ба ямаадай эхэ дэлгүүрэй шэглэлтэй тоо толгой, тэрэ тоодо жэлһээ дээшэ харлаг ба ямаадай тоо толгой олошоруулха хубида хонин хүрэг ба (гү, али) буга үсхэбэрилгэ хүгжөөлгэдэ мүнгэн дэмжэлтэ (мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грантнууды) үгэлгын зорилгонууды, эрхэ нүхэсэл ба гурим тодорхойлдог.».

1.7.3. 2-дохи пунктда «мүнгэн дэмжэлтын» гэхэн үгэнүүдэй удаа «(мүнгэн дэмжэлтын түхэлөөр грантнуудай)» гэхэн үгэнүүды нэмэхэ.

1.7.4. 3-дахи пункт удаадахи найруулгаар:

«3. Мүнгэн дэмжэлтэ (мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грантнууд) Буряад Уласай Засагай газарай 2013.02.28-ай №102 (саашадаа - Гүрэнэй программа) тогтоолоор баталагдаһан «Хүдөө ажахын үйлэдбэрийн халбари хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программын «Буряад Уласай хүдөө ажахын үйлэдбэрийн нэгэдэлдэ үрдилдэхэ шадабари хүгжөөхэ эрхэ байдал тогтоолго» гэхэн нютаг можын түсэл бээлүүлгын хэмжээндэ 2035 ондо хүдөө ажахын үрэ бүтээл үйлэдбэрилгын хэлхээ гаршагай удха (сасуулмаар сэнгээр) туйлаха зорилгоор үгтэдэг.

Мүнгэн дэмжэлтэ (мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грантнууд) Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманай ба Буряад Уласай Засагай газарай хоорондо баталагдаһан хэлсээндэ тогтоогдоһон суг һомололгын хэмжээ сахилгатайгаар холбоото уласай ба уласай бюджетүүдэй тоосоогоор үгтэдэг.».

1.7.5. 4-дэхи пунктын зургаадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грантнууды абагшадай бүлэгтэ

«Хүдөө ажахы хүгжөөлгэ тухай» гэхэн 2006.12.29-эй №264-ФЗ Холбоото Уласай хуулийн 3-дахи статьягай 1-дэхи хубида заагдаһан тоолборийн ёһоор хүдөө ажахын үрэ бүтээл үйлэдбэрилгэ, тэрэнэй эхин ба саашанхи (үйлэдбэрийн) болбосоруулга эрдэмэй, эрдэмэй-оньһоной ба (гү, али) болбосоролой ажал ябуулгын үедэ бээлүүлдэг эрдэмэй эмхинүүд, мэргэжэлтэ болбосоролой эмхинүүд, дээдэ болбосоролой эмхинүүд (саашадаа - эрдэмэй ба болбосоролой эмхинүүд) ородог.».

1.7.6. 5-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«5. Мүнгэн дэмжэлтэ абагшад (мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грантнууд) (саашадаа - мүнгэн дэмжэлтэ) шэлэн абалгада хабаадагшадай зэргэ шатын абагшадай зохилдолһоо уламжалан, дурадхалнуудай асуултын дүнгөөр тодорхойлогдоһон шэлэн абалгада хабаадагшад (саашадаа - шэлэн абалга) болоно.».

1.7.7. 13-дахи пунктда:

1.7.7.1. Арбадахи абзацта «хуули ёһоной шиидхэбэринүүдэй» гэхэн үгэнүүдэй удаа «Буряад Уласай» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.7.7.2. Арбан юһэдэхи абзац хаһаха.

1.7.7.3. Хоридохи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мүнгэн дэмжэлтэ абалгын жэлэй урдахи жэлдэ Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманда албан мэдэлтэй холбоото уласай гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанда уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар хангамжын түлөө ба (али) сүүдээр абтаһан тус эмхи зургаанай мүнгэ абагшаһаа уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар хангамжа үзүүлгын хэлсээгээр үри нэхэбэри тухай заргын мэдүүлгын 50 мянган түхэригһөө ехэ хэмжээгээр үгы байлга;».

1.7.7.4. Хорин нэгэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- 8-дахи пунктын «а» ба «б» дотор пунктнуудта заагдаһан түрүү шухала шэглэлнүүдээр газарай хүдөө ажахынуудай гүрэнэй тобьёгто мал ажалай үрэ бүтээл үйлэдбэрилгэдэ хэрэгтэй мал ажалай холбоо ажахын (фермэнүүдэй) оршодог хэһэг газарнууд тухай мэдээнүүдые Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай «Хүдөө ажахын үүргэтэй газарай участогуудай гүрэнэй тобьёг эрхилэлгын гурим тухай» 2023.02.02-ой №154 тогтоолоор баталагдаһан хүдөө ажахын үүргэтэй хэһэг газарнуудай гүрэнэй тобьёг эрхилэлгын Дүримүүдтэ 1-дэхи хабсаргалтын 1-дэхи, 2-дохи, 11-дэхи ба 14-дэхи пунктнуудтай зохилдуулбал, хүдөө ажахын үйлэдбэри бээлүүлхээр түсэблэгдэһэн хэһэг газарнууд тухай мэдээнүүдэй бии байлга».

1.7.7.5. Удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«- «Амитадай тоо бүридхэл бээлүүлгын Дүримүүдые болон хубийн гү, али бүлэгэй тэмдэглэлгэдэ ба бүридхэлдэ абтаха ёһотой амитадай янзануудай тоолбори, амитадай хубийн гү, али бүлэгэй тэмдэглэлгэ ба бүридхэлгэ бээлүүлгын ушарнуудые, мүн амитадай тоо бүридхэл бээлүүлгын болзорнуудые баталха тухай» гэхэн Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай 2023.04.05-ай тогтоолоор баталагдаһан мал эмнэлгын

һалбарид Холбоото Уласай гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгада амитадай тоо бүридхэл тухай ба хубиин гү, али бүлэгэй сэгнэлтэ тухай мэдээнүүдээр баталагдаһан мүнгэ абагшада мал эмнэлгын тоо бүридхэл бээлүүлгын Дүримүүдэй ёһоор Хүдөө ажахын амитадай тоо толгой бии байлга».

1.7.8. 15-дахи пунктда:

1.7.8.1. 4-дэхи дотор пункт хүсээ буураһанда тоолохо.

1.7.8.2. Арбан гурбадахи абзац хаһаха.

1.7.8.3. Удаадахи удхатай абзацууды нэмэхэ:

«5) шэлэлгэдэ хабаадагшын мэдүүлгэ бариһан һарын 1-һээ эртэ бэшэ бүридхэгдэһэн хүдөө ажахын үйлэдбэри бээлүүлдэг гү, али бээлүүлхээ түсэблэһэн хүдөө ажахын шэглэлэй газарай хэһэгүүд тухай мэдээнүүды хүдөө ажахын шэглэлэй газарнуудай гүрэнэй тобьёгто оруулалгы баталһан, хуулита эзэнэй гар табилгаар гэршэлэгдэһэн данса.

Тус дотор пунктын эрилтэ тус Гуримай 8-дахи пунктын «в» дотор пунктда заагдаһан түрүү шэглэлдэ дэлгэрдэггүй.

Заагдаһан баримта бэшэгэй шэлэлгэдэ хабаадагшын үзүүлэгдээгүй ушарта Яаман албан хоорондын харилсалгын гуримаар тус зургаануудһаа (эмхинүүдһээ) өөрөө эрижэ абадаг.

6) Мал эмнэлгын һалбарид Холбоото Уласай гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгада хараада абтаһан, мүнгэ абагшада тус Гуримай 3-дахи хабсаргалтын * ёһоор хараада абтаһан хүдөө ажахын амитадай тоо толгой бии гэжэ гэршэлһэн данса.

Хэрбээ шэлэн абалгада хабаадагшын зааһан данса тушаагаагүй байгаа һаань, Яаман тэрэниие албан зургаанууд хоорондын харилсаанай аргаар өөрөө эрижэ абадаг;

7) мэргэжэлэй олзо оршын татабари түлэгшэ гэжэ хубиин нюурые бүридхэлдэ абтаһан (бүридхэлһөө гаргаһан) тухай тайлбари данса.

Заагдаһан баримта бэшэгэй үзүүлэгдээгүй ушарта Яаман өөрөө албан хоорондын харилсалгын гуримаар эридэг.»

1.7.9.18-дахи пунктын нэгэдэхи абзацта «дансануудай» гэхэн үгэ «мэдүүлгэнүүдэй» гэжэ хэлгэхэ.

1.7.10. 19-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«19. Мэдүүлгэ үгэлгын болзорой дүүрэхэ үдэр болотор ажалай нэгэ үдэрһөө орой бэшэ шэлэлгэ Яаманай шийдхэбэрээр болуулагдажа болохо.

Шэлэн абалга болуулха үндэһэн хадаа тэрэниие саашадаа үнгэргэхэ аргагүй эрхэ байдалай тохёолдолго болоно.

- онсо ушаралта байдал хэргылхэ ба усадхаха болон түймэрэй аюулгүй байдал хангаха талаар Засагай газарай комиссийн шийдхэбэрээр, Буряад Уласай Толгойлогшын шийдхэбэрээр, нютагай засагай байгууламжын нютагай захиргаанай толгойлогшын шийдхэбэрээр баталагдаһан онсо ушаралта байдалда харюусалгын холбоото уласай, нютаг можын гү, али нютагай хэмжээ тогтоолго;

- мал эмнэлгэ оруулалсан, хүдөө ажахын үйлэдбэрийн һалбарид гүрэнэй бодолго зохёон бэлдэхэ ба хуулийн ёһоор гуримшуулха талаар

үүргэ бээлүүлдэг холбоото уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай шийдхэбэрээр гү, али Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаанай хуули ёһоной шийдхэбэрээр баталагдаһан амитадай халдабарита ба бусад үбшэнүүдэй дэлгэрхые саран зайлуулгада ба гуламтануудые усадхалгада шэглүүлэгдэһэн үбшэн хорюул ба (гү, али) бусад хизаарлалтануудые тогтоолго;

- уһанай уларилай талаар ба тэрээнтэй зэргэлээ талаар гүрэнэй хангамжа үзүүлхэ талаар үүргэ бээлүүлдэг гүйсэдхэхы засагай холбоото уласай зургаанай нютагай зургаанай дансаар гэршэлэгдэһэн хэмһээ гажуу уларилай эрхэ байдал;

- сэрэгэй хүтэлбэрийн зургаануудай гү, али мүрдэлгын зургаануудай баталһан Оросой Холбоото Уласта эсэргүү дайшалхы үйлэнүүдые харуулалгада гү, али саралгада шэглүүлэгдэһэн хэмжээнүүдые бээлүүлгэдэ болон Буряад Уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай хуули ёһоной шийдхэбэрээр баталагдаһан хүнүүдэй ами наһанда ба элүүр энхэдэ аюул усадхалгада шэглүүлэгдэһэн Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ алан хүрдөөлгэдэ эсэргүүсэлгын ябуулгын ба (гү, али) сэрэгэй байдалай хуули ёһоной журам нэбтэрүүлгэ.

Шэлэн абалгыё болюулха тухай соноскол шийдхэбэрийн абтаһан үдэртэ сахим түхэлөөр «Сахим мүнгэн» байгуулгын веб-интерфейсын зохистой дэлгэсын түхэлнүүдые дүүргэхэ аргаар бүрилдүүлэгдэдэг, нийтэ нэгэн гол үүдэн дээрэ нийтэлэгдэдэг болон шэлэн абалгыё болюулһан шалтагаанууд тухай мэдээсэлтэй.

Мэдүүлгэ бариһан шэлэн абалгада хабаадагшад шэлэн абалгын үнгэргэлгыё «Сахим мүнгэн» гэхэн байгуулгада болюулха тухай мэдээсэгдэнэ.

Шэлэн абалга тэрэниё болюулха тухай соносколой табигдаһан үдэрһөө болюулагдаһан гэжэ тоологдодог.

Тус пунктда тогтоогдоһон шэлэлгэ болюулгын болзорой дүүрэхэнэй һүүлээр ба шэлэлгын илагшатай (илагшадтай) хэлсээ баталхаһаа урид Яаман мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ тус сангай жэлдэ гү, али Оросой Холбоото Уласай Эрхэтэнэй кодексын 401-дэхи статьягай 3-дахи пунктын ёһоор, тус уялгануудыё дүүргэлгэдэ һаалта хэдэг дабагдашагүй хүсэтэй ушар шалтагай бии болоһон ушарта болюулха аргатай.».

1.7.11. 19.1-дэхи пунктда удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Хэрбээ мэдүүлгэнүүдыё хаража үзэхэнэй дүнгүүдээр ори ганса мэдүүлгын шэлэн абалга үнгэргэхэ тухай соносколдо тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ зохистой гэжэ тоологдоһон һаань, болоогүй гэжэ тоологдоһон шэлэн абалгада хабаадагшатай хэлсээн баталагдадаг.».

1.7.12. 19.2-дохи пунктда удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«19.2. Яаман тус Гуримай дүримүүдэй ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай нэмэлтэ шэлэлгэ үнгэргэхэ тухай шийдхэбэри шэлэлгын илагшын хэлсээ баталхаяа, мүнгэн дэмжэлтэ абагшатай хэлсээ таһалхаяа, бюджетэй уялгануудай хэмжээ дээшэлүүлхэсэ арсаһан ушарнуудта

абадаг.».

1.7.13. 22-дохи пунктда:

1.7.13.1. Хоёрдохи абзацта «ажалай 5 үдэрэй» гэхэн үгэнүүдые «ажалай 10 үдэрэй» гэжэ нэлгэхэ.

1.7.13.2. Табадахи, долоодохи абзацуудые хаһаха.

1.7.13.3. Юһэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мүнгэн дэмжэлтэ абатан жэлэй урдахи жэлдэ Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманда албан мэдэлтэй холбоото уласай гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанда уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар хангамжа үзүүлгын ба (али) сүүдээр абатан тус эмхи зургаанай мүнгэ абагшаһаа уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар хангамжа үзүүлгын хэлсээгээр үри нэхэбэри тухай заргын мэдүүлгын 50 мянган түхэригһөө дээшэ хэмжээгээр үрийн бии байлга гү, али үгы байлга тухай. Хэрбээ шэлэн абалгада хабаадагша тушаа тус мэдээсэлэй байгша ондо гүрэнэй дэмжэлгын бусад хэмжээнүүдэй хэмжээндэ эригдэхэн байгаа һаань, дахин асуулта бэлүүлэгдэдэггүй.».

1.7.13.4. Арбадахи абзац хаһаха.

1.7.14. 23-дахи пунктда хоёрдохи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Яаманай түлөөлэгшэд, Комиссиин гэшүүд мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалгада хабаадагшадтай холбоотой шэнжэнүүдэй бии һаань, иимэ хабаадагшадай үгэхэн мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэхөө ба (гү, али) сэгнэхэхөө урид зүбшөөгдэдэггүй болон (гү, али) тэдэниие хаража үзэхэхөө болуулагдадаг.».

1.7.15. 29-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«29. Тус табиса жэл бүхэндэ Яаманай захиралтаар хүдөө ажахын амитадай мэдүүлэгдэхэн тоо толгойдо шэлэлгэ гараһан хабаадагшадай тооһоо уламжалан баталагдадаг.

Шэлэн абалгада i-н хабаадагшада тус Гуримай 8-дахи пунктда хараалагдаһан мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын шэглэлнүүдэй ёһоор тус Гуримаар хараалагдаһан мүнгэн дэмжэлтын (R_i) хэмжээн удаадахи томьёото тодорхойлолтоор тоолон гаргагдадаг:

$$R_i = UG_i \times C \times K_p, \text{ хаана:}$$

R_i - мяханай мал ажал дэмжэлгэдэ, хони ба ямаа үдхэлгэ хүгжөөлгэдэ, мяханай адуун хүрэг ба (гү, али) буга үсхэбэрилгэ хүгжөөлгэдэ мүнгэн дэмжэлтын хэмжээн;

UG_i - мал эмнэлгын һалбарида холбоото уласай гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгада хараада абатан, шэлэн абалгада хабаадагшада толгойнуудай тоологдоһон тоо, зүгөөр «Амитадай бии байлга тухай» гэхэн 15-АПК-да, үгы гэбэл «Таряашадай фермерэй ажахынуудай толгойлогшодой - хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэдэй үйлэдбэрийн ажал ябуулга тухай мэдээсэл» гэхэн 1-КФХ-да, үгы гэбэл «Хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэдэй

үйлэдбэрийн ажал ябуулга тухай мэдээсэл» гэхэн 1-ИП-дэ үзүүлэгдэһэн толгойнуудай тооһоо ехэ бэшэ;

С - i янзын хүдөө ажахын амитадые 1 толгойдо мүнгэн дэмжэлтын табиса.

Мүнгэн зөөри абагшын тусхайта мяханай үүлтэрэй эбэртэ бодо эхэ дэлгүүрэй шэглэлэй тоо толгой тоосоото мүнгэн һангай жэлэй эсэстэ Яаманай тогтооһон хүдөө ажахын амитадай тоо толгойһоо дээшэ тоогоор хангаһан ушарта табисада тоосоото жэлэй бодото удхын тогтоогдоһон, зүгөөр 1,2-һоо ехэ бэшэ хамаадалтай адли K_p үдхэгшэ хэрэглэгдэдэг.»

1.7.16. 30-дахи пунктын хоёрдохи абзац хаһаха.

1.7.17. 31-дэхи пунктда нэгэдэхи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Сахим мүнгэн» байгуулгада үйлэдбэридэ хэрэглэхэ арга боломжын үгы һаань, Хэлсээн, Хэлсээндэ нэмэлтэ хэлсээнүүд саарһан дансын түхэлөөр байгуулагдажа, таланууд гар табидаг.»

1.7.18. 32-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«32. Хэрбээ тус Гуримай 31-дэхи пунктда тогтоогдоһон болзорто Хэлсээндэ гар табилга хангаагүй байгаа һаань, мүнгэн дэмжэлтэ абагша Хэлсээ баталалгаһаа хулжаһан гэжэ тоологдохо.»

1.7.19. 33-дахи пунктын зургаадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- Хэлсээнэй ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлгын дүнгүүдэй мүнгэ абаһан жэлдэ туйлаха талаар мүнгэ абагшын уялганууды абалга;».

1.7.20. 43-дахи пунктын хоёрдохи абзацта «гарашагүй хүсэнэй удаадахи янзын ажал ябуулгын тохёолдолго» гэхэн үгэнүүдые «гарашагүй хүсэнэй тоологдоһон ажал ябуулгын янзануудай нэгэнэй гаран ерэлгэ» гэжэ хэлгэхэ.

1.7.21. Тус тогтоолой 1-дэхи хабсаргалтын ёһоор 3-дахи хабсаргалта, тус тогтоолой 2-дохи хабсаргалтын ёһоор 4-дэхи хабсаргалта нэмэхэ.

1.8. 3-дахи хабсаргалтада:

1.8.1. 3-дахи пунктын нэгэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«3. Мүнгэн дэмжэлтэ Буряад Уласай Засагай газарай 2013.02.28-ай №102 тогтоолоор (саашадаа - Гүрэнэй программа) баталагдаһан «Хүдөө ажахын үйлэдбэрийн һалбари хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программын «Буряад Уласай хүдөө ажахын үйлэдбэрийн нэгэдэлдэ үрдилдэхэ шадабари хүгжөөхэ эрхэ байдал тогтоолго» гэхэн нютаг можын түсэл бэлүүлгын хэмжээндэ 2021 оной хэмжээнһээ 2035 ондо хүдөө ажахын үрэ бүтээл үйлэдбэрилгын хэлхэе гаршагай удха туйлаха зорилгоор үгтэдэг.»

1.8.2. 13-дахи пунктда:

1.8.2.1. Арбадахи абзацта «хуули ёһоной шиидхэбэринүүдэй» гэхэн үгэнүүдэй удаа «Буряад Уласай» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.8.2.2. Арбан дүрбэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мүнгэн дэмжэлтэ абалгын жэлэй урдахи жэлдэ Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманда албан мэдэлтэй холбоото улсасай гүрэнэй

бюджетэй эмхи зургаанда уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар хангамжын түлөө ба (али) сүүдээр абтаһан тус эмхи зургаанай мүнгэ абагшаһаа уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар хангамжа үзүүлгын хэлсээгээр үри нэхэбэри тухай заргын мэдүүлгын 50 мянган түхэригһөө ехэ хэмжээгээр үгы байлга.».

1.8.2.3. Арбан табадахи абзац хаһаха.

1.8.3. 13.1-дэхи пунктда:

1.8.3.1. Хоёрдохи абзацта «тоо толгой зандань үлөөлгэ гү, али олошоруулга» гэхэн үгэнүүдые «умайн тоо толгой зандань үлөөлгэ гү, али олошоруулга» гэжэ хэлгэхэ.

1.8.3.2. Удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«- Буряад Уласай дэбисхэртэ оршодог үүлтэртэ залуу хүдөө ажахын мал худалдан абахада, мүнгэн дэмжэлтэдэ хүртэхэ ёһотой нэгэ янзын хүдөө ажахын малай тоо толгой литын жэлэй туршада 100 толгойһоо дээшэ бэшэ байха.».

1.8.4. 13.2-дохи пунктын хоёрдохи абзацта «тоо толгой зандань үлөөлгэ гү, али олошоруулга» гэхэн үгэнүүдые «эхэ тоо толгой зандань үлөөлгэ гү, али олошоруулга» гэжэ хэлгэхэ.

1.8.5. 15-дахи пунктда:

1.8.5.1. 3-дахи дотор пункт хүсээ буураһанда тоолохо.

1.8.5.2. Долоодохи ба наймадахи абзацуудые хаһаха.

1.8.6. 18-дахи пунктын нэгэдэхи абзацта «дансануудай» гэхэн үгэ «мэдүүлгэнүүдэй» гэжэ хэлгэхэ.

1.8.7. 19-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«19. Болзорой дүүрэхэ үдэр болотор ажалай нэгэ үдэрһөө орой бэшэ мэдүүлгэ тушаалга Яаманай шийдхэбэрээр болюулагдажа болохо.

Шэлэн абалга болюулха үндэһэн хадаа тэрэниие саашадаа үнгэргэхэ аргагүй эрхэ байдалай тохёолдолго болоно:

- онсо ушаралта байдал хэргылхэ ба усадхаха болон түймэрэй аюулгүй байдал хангаха талаар Засагай газарай комиссийн шийдхэбэрээр, Буряад Уласай Толгойлогшын шийдхэбэрээр, нютагай засагай байгууламжын нютагай захиргаанай толгойлогшын шийдхэбэрээр баталагдаһан онсо ушаралта байдалда харюусалгын холбоото уласай, нютаг можын гү, али нютагай хэмжээ тогтоолго;

- мал эмнэлгэ оруулалсан, хүдөө ажахын үйлэдбэрийн халбарид гүрэнэй бодолго зохёон бэлдэхэ ба хуулийн ёһоор гуримшуулха талаар үүргэ бэлүүлдэг холбоото уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай шийдхэбэрээр гү, али Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаанай хуули ёһоной шийдхэбэрээр баталагдаһан амитадай халдабарита ба бусад үбшэнүүдэй дэлгэрхы саран зайлуулгада ба гуламтануудые усадхалгада шэглүүлэгдэһэн үбшэн хорюул ба (гү, али) бусад хизаарлалтануудые тогтоолго;

- уһанай уларилалта талаар ба тэрэнтэй зэргэлээ талаар гүрэнэй хангамжа үзүүлхэ талаар үүргэ бэлүүлдэг гүйсэдхэхы засагай холбоото

улсaй зургаанaй нyтaгaй зургаанaй дансаар гэршэлэгдэһэн хэмһээ гажуу уларилaй эрхэ байдал;

- сэрэгэй хүтэлбэрийн зургаануудай гү, али мүрдэлгын зургаануудай баталһан Оросой Холбоото Уласта эсэргүү дайшалхы үйлэнүүдые харуулалгада гү, али саралгада шэглүүлэгдэһэн хэмжээнүүдые бээлүүлгэдэ болон Буряад Уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай хуули ёһоной шиидхэбэрээр баталагдаһан хүнүүдэй ами наһанда ба элүүр энхэдэ аюул усадхалгада шэглүүлэгдэһэн Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ алан хүрдөөлгэдэ эсэргүүсэлгын ябуулгын ба (гү, али) сэрэгэй байдалай хуули ёһоной журам нэбтэрүүлгэ.

Шэлэн абалгыё болюулха тухай соноскол шиидхэбэрийн абтаһан үдэртэ сахим түхэлөөр «Сахим мүнгэн» байгуулгын веб-интерфейсын зохистой дэлгэсын түхэлнүүдые дүүргэхэ аргаар бүрилдүүлэгдэдэг, нийтэ нэгэн гол үүдэн дээрэ нийтэлэгдэдэг болон шэлэн абалгыё болюулһан шалтагаанууд тухай мэдээсэлтэй.

Мэдүүлгэ бариһан шэлэн абалгада хабаадагшад шэлэн абалгын үнгэргэлгыё «Сахим мүнгэн» гэхэн байгуулгада болюулха тухай мэдээсэгдэнэ.

Шэлэн абалга тэрэниё болюулха тухай соносколой табигдаһан үдэрһөө болюулагдаһан гэжэ тоологдодог.

Тус пунктда тогтоогдоһон шэлэлгэ болюулгын болзорой дүүрэхэнэй һүүлээр ба шэлэлгын илагшатай (илагшадтай) хэлсээ баталхаһаа урид Яаман мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ тус сангай жэлдэ гү, али Оросой Холбоото Уласай Эрхэтэнэй кодексын 401-дэхи статьягай 3-дахи пунктын ёһоор, тус уялгануудыё дүүргэлгэдэ һаалта хэдэг дабагдашагүй хүсэтэй ушар шалтагай бии болоһон ушарта болюулха аргатай.».

1.8.8. 19.1-дэхи пунктда удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Хэрбээ мэдүүлгэнүүдыё хаража үзэхэнэй дүнгүүдээр ори ганса мэдүүлгын шэлэн абалга үнгэргэхэ тухай соносколдо тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ зохистой гэжэ тоологдоһон ушарта болоогүй гэжэ тоологдоһон шэлэн абалгада хабаадагшатай хэлсээн баталагдадаг.».

1.8.9. 19.2-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«19.2. Бюджетэй уялгануудай хизаартай хэмжээнүүдэй дээшэлһэн, хэлсээ баталхаяа илагшын арсаһан, мүнгэн дэмжэлтэ абагшатай хэлсээ таһалһан ушарта мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай нэмэлтэ шэлэн абалга үнгэргэнгүй, Яаман дээрэ заагдаһан эрилтэнүүдэй тохёолдоһон саһаа, мэдүүлгын сэгнэлтын тоо буураһан саһаа 10 ажалта үдэрэй туршада, мүнгэн дэмжэлтын эригдэһэн хэмжээнэй хубида мэдүүлгэнүүдэйн дүүрэн хэмжээндэ хангагдаагүй шэлэлгын бусад илагшадта мүнгэн дэмжэлтын хэмжээ дээшэлүүлхэ тухай дурадхалнуудыё ба мүнгэн дэмжэлтэ үрэ дүнтэйгөөр үгэлгын удха шанар эльгээдэг, мүн тиихэдэ мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ гараһан болон мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хизаартай хэмжээнүүдэй дуталдаһан шалтагаанаар мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалгада илагшад гэжэ тоологдодоггүй мүнгэн

дэмжэлтэ абагшадые шэлэлгэдэ хабаадагшадта хэлсээ баталха тухай дурадхалнууд.

Мүнгэн дэмжэлтын эригдэһэн хэмжээнэй талаар мэдүүлгэнүүдэйн дүүрэн хэмжээндэ хангагдаагүй шэлэлгын бусад илагшадые, мүн мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ гараһан ба мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгын илагшад гэжэ тоологдодоггүй мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэдэ хабаадагшадта мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хизартай хэмжээнүүдэй үгы байһан шалтагаанаар, Яаман тус Гуримай ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай нэмэлтэ шэлэлгэ үнгэргэхэ тухай шийдхэбэри абадаг.».

1.8.10. 22-дохи пунктда:

1.8.10.1. Хоёрдохи абзацта «ажалай 5 үдэрэй» гэхэн үгэнүүдые «ажалай 10 үдэрэй» гэжэ нэлгэхэ.

1.8.10.2. табадахи, долоодохи абзацуудые ханаха.

1.8.10.3. Юһэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманай албан мэдэлэй холбоото уласай гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанай урда уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар туһа хангамжын ба (гү, али) уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар туһа хангамжын хэлсээгээр мүнгэ абагшаһаа 50 мянган түхэригһөө дээшэ хэмжээнэй үри нэхэбэри тухай заагдаһан эмхи зургаанай сүүдэй үйлэдбэридэ абаһан заргын мэдүүлгын бии гү, али үгы тухай. Хэрбээ шэлэн абалгада хабаадагша тушаа тус мэдээсэлэй байгша ондо гүрэнэй дэмжэлгын бусад хэмжээнүүдэй хэмжээндэ эригдэһэн байгаа һаань, дахин асуулта бээлүүлэгдэдэггүй.».

1.8.10.4. Арбадахи абзац ханаха.

1.8.11. 23-дахи пунктда хоёрдохи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Яаманай түлөөлэгшэд, Комиссиин гэшүүд мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалгада хабаадагшадтай холбоотой шэнжэнүүдэй бии һаань, иимэ хабаадагшадай үгэхэн мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэһөө ба (гү, али) сэгнэхэһээ урид зүбшөөгдэдэггүй болон (гү, али) тэдэниие хаража үзэхэһөө болуулагдадаг.».

1.8.12. 28.2-дохи пунктда «табиса» гэхэн үгэ «үндэһэн табиса» гэжэ нэлгэхэ.

1.8.13. 31-дэхи пунктда нэгэдэхи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Сахим мүнгэн» байгуулгада үйлэдбэридэ хэрэглэхэ арга боломжын үгы һаань, Хэлсээн, Хэлсээндэ нэмэлтэ хэлсээнүүд саарһан дансын түхэлөөр байгуулагдажа, таланууд гар табидаг.».

1.8.14. 32-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«32. Хэрбээ тус Гуримай 31-дэхи пунктда тогтоогдоһон болзорто Хэлсээндэ гар табилга хангаагүй байһан ушарта мүнгэн дэмжэлтэ абагша Хэлсээ баталалгаһаа хулжаһан гэжэ тоологдохо.».

1.8.15. 33-дахи пункттын дүрбэдэхи абзац удаадахи найруулгаар

бэшэхэ:

«- Хэлсээнэй ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлгын дүнгүүдэй мүнгэ абаһан жэлдэ туйлаха талаар мүнгэ абагшын уялганууды абалга;».

1.8.16. 41-дэхи пунктн табдахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ шэглэлэй ёһоор хүдөө ажахын малай тоо толгой олошоруулга (толгой)»;

1.8.17. 43-дахи пунктн хоёрдохи абзацта «гарашагүй хүсэнэй удаадахи янзын ажал ябуулгын тохёолдолго» гэхэн үгэнүүды «гарашагүй хүсэнэй тоологдоһон ажал ябуулгын янзануудай нэгэнэй гаража ерэлгэ» гэжэ хэлгэхэ.1.9. 4-дэхи хабсаргалтада:

1.9.1. 3-дахи пунктн нэгэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«3. Мүнгэн дэмжэлтэ Буряад Уласай Засагай газарай 2013.02.28-ай №102 тогтоолоор (саашадаа - Гүрэнэй программа) баталагдаһан «Хүдөө ажахын үйлэдбэрийн халбари хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программын «Буряад Уласай хүдөөгэй үйлэдбэрийн ажахын үрдилдэхэ шадабари хүгжөөхэ эрхэ байдал тогтоолго» гэхэн нютаг можын түсэл бөөлүүлгын хэмжээндэ 2021 оной хэмжээнһээ 2035 ондо хүдөө ажахын үрэ бүтээл үйлэдбэрилгын хэлхээ гаршагай удха туйлаха зорилгоор үгтэдэг.».

1.9.2. 13-дахи пунктда:

1.9.2.1. Арбадахи абзацта «хуули ёһоной шийдхэбэринүүдэй» гэхэн үгэнүүдэй удаа «Буряад Уласай» гэхэн үгэнүүды нэмэхэ.

1.9.2.2. Арбан наймадахи абзац хаһаха.

1.9.2.3. Арбан наймадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мүнгэн дэмжэлтэ абалгын жэлэй урдахи жэлдэ Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманда албан мэдэлтэй холбоото уласай гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанда уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар хангамжын түлөө ба (али) сүүдээр үйлэдбэридэ абтаһан тус эмхи зургаанай мүнгэ абагшаһаа уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар хангамжа үзүүлгын хэлсээгээр үри нэхэбэри тухай заргын мэдүүлгын 50 мянган түхэригһөө дээшэ хэмжээгээр үгы байлга;».

1.9.2.4. Арбан юһэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- «Хүдөө ажахын үүргэтэй газарнуудай гүрэнэй тобыёг эрхилэлгын гурум тухай» гэхэн Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай 2023.02.02-ой №154 тогтоолоор баталагдаһан хүдөө ажахын үүргэтэй газарнуудай гүрэнэй тобыёг эрхилэлгын дүримүүдэй 1-дэхи хабсаргалтын 1-дэхи, 2-дохи, 11-дэхи ба 14-дэхи пунктнуудай ёһоор мал ажалай үрэ бүтээл үйлэдбэрилгэдэ хэрэгтэй мал ажалай холбоо ажахынуудай (фермэнүүдэй) оршодог хэһэг газарнууд тухай мэдээнүүды мүнгэ абагшадай тушааха һаань, хүдөө ажахын удха шанартай газарнуудай гүрэнэй тобыёгто хүдөө ажахын удха шанартай хэһэг газарнууд тухай мэдээнүүдэй бии байлга».

1.9.3. 15-дахи пунктда:

1.9.3.1. 12-дохи дотор пунктые хүсээ буураһанда тоолохо.

1.9.3.2. Хорин гурбадахи абзацы хүсээ буураһанда тоолохо.

1.9.3.3. Удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«15) шэлэлгэдэ хабаадагшын мэдүүлгэ бариһан харын 1-һээ эртэ бэшэ бүридхэгдэһэн хүдөө ажахын үйлэдбэри бээлүүлдэг гү, али бээлүүлхээ түсэблэһэн хүдөө ажахын шэглэлэй газарай хэһэгүүд тухай мэдээнүүдые хүдөө ажахын шэглэлэй газарнуудай гүрэнэй реестртэ оруулалгыг баталһан, хуулиг эзэнэй гар табилгаар гэршэлэгдэһэн данса.

Хэрбээ заагдаһан дансыг шэлэн абалгада хабаадагшын үгөөгүй хаань, Яаман тэрэниг албан зургаанууд хоорондын харилсаанай гуримаар өөрөө эрижэ абадаг.».

1.9.4. 17-дохи пунктда «дансануудай» гэхэн үгэ «мэдүүлгэнүүдэй» гэжэ хэлгэхэ.

1.9.5. 18-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«18. Мэдүүлгэ үгэлгын болзорой дүүрэхэ үдэр болотор ажалай нэгэ үдэрһөө орой бэшэ шэлэлгэ Яаманай шийдхэбэрээр болуулагдажа болохо.

Шэлэн абалга болуулха үндэһэн хадаа тэрэниг саашадаа үнгэргэхэ аргагүй эрхэ байдалай тохёолдолго болоно:

- онсо ушаралта байдал хэргылхэ ба усадхаха болон түймэрэй аюулгүй байдал хангаха талаар Засагай газарай комиссийн шийдхэбэрээр, Буряад Уласай Толгойлогшын шийдхэбэрээр, нютагай засагай байгууламжын нютагай захиргаанай толгойлогшын шийдхэбэрээр баталагдаһан онсо ушаралта байдалда харюусалгын холбоото уласай, нютаг можын гү, али нютагай хэмжээ тогтоолго;

- мал эмнэлгэ оруулалсан, хүдөө ажахын үйлэдбэрийн халбарид гүрэнэй бодолго зохёон бэлдэхэ ба хуулийн ёһоор гуримшуулха талаар үүргэ бээлүүлдэг холбоото уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай шийдхэбэрээр гү, али Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаанай хуули ёһоной шийдхэбэрээр баталагдаһан амитадай халдабарита ба бусад үбшэнүүдэй дэлгэрхыг саран зайлуулгада ба гуламтануудыг усадхалгада шэглүүлэгдэһэн үбшэн хорюул ба (гү, али) бусад хизаарлалануудыг тогтоолго;

- уһанай уларилай талаар ба тэрэнтэй зэргэлээ талаар гүрэнэй хангамжа үзүүлхэ талаар үүргэ бээлүүлдэг гүйсэдхэхы засагай холбоото уласай зургаанай нютагай зургаанай дансаар гэршэлэгдэһэн хэмһээ гажуу уларилай эрхэ байдал;

- сэрэгэй хүтэлбэрийн зургаануудай гү, али мүрдэлгын зургаануудай баталһан Оросой Холбоото Уласта эсэргүү дайшалхы үйлэнүүдыг харуулалгада гү, али саралгада шэглүүлэгдэһэн хэмжээнүүдыг бээлүүлгэдэ болон буряад уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай хуули ёһоной шийдхэбэрээр баталагдаһан хүнүүдэй ами наһанда ба элүүр энхэдэ аюул усадхалгада шэглүүлэгдэһэн Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ алан хүрдөөлгэдэ эсэргүүсэлгын ябуулгын ба (гү, али) сэрэгэй байдалай хуули ёһоной журам нэбтэрүүлгэ.

Шэлэн абалгыг болуулха тухай соносхол шийдхэбэрийн абтаһан үдэртэ сахим түхэлөөр «Сахим мүнгэн» байгуулгын веб-интерфейсын

зохистой дэлгэсын түхэлнүүдые дүүргэхэ аргаар бүрилдүүлэгдэдэг, нийтэ нэгэн портал дээрэ нийтэлэгдэдэг болон шэлэн абалгыг болюулхан шалтагаанууд тухай мэдээсэлтэй.

Мэдүүлгэ бариһан шэлэн абалгада хабаадагшад шэлэн абалгын үнгэргэлгыг «Сахим мүнгэн» гэхэн байгуулгада болюулха тухай мэдээсэгдэнэ.

Шэлэн абалга тэрэниие болюулха тухай соносхолой табигдаһан үдэрһөө болюулагдаһан гэжэ тоологдодог.

Тус пунктда тогтоогдоһон шэлэлгэ болюулгын болзорой дүүрэхэнэй һүүлээр ба шэлэлгын илагшатай (илагшадтай) хэлсээ баталхаһаа урид Яаман мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ тус сангай жэлдэ гү, али оросой Холбоото Уласай Эрхэтэнэй кодексын 401-дэхи статьягай 3-дахи пунктын ёһоор, тус уялгануудыг дүүргэлгэдэ һаалта хэдэг дабагдашагүй хүсэтэй ушар шалтагай бии болоһон ушарта болюулха аргатай.».

1.9.6. 18.1-дэхи пунктда удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Хэрбээ мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэнэй дүнгүүдээр ори ганса мэдүүлгын шэлэн абалга үнгэргэхэ тухай соносхолдо тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ зохистой гэжэ тоологдоһон ушарта болоогүй гэжэ тоологдоһон шэлэн абалгада хабаадагшатай хэлсээн баталагдадаг.».

1.9.7. 19-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«19. Бюджетэй уялгануудай хизартай хэмжээнүүдэй дээшэлһэн, шэлэн абалгын илагшын хэлсээ баталхаяа арсаһан, мүнгэн дэмжэлтэ абагшатай хэлсээ таһалһан ушарнуудта Яаман мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалга дахин үнгэргэнгүй, дээрэ заагдаһан эрхэ байдалай тохёолдоһон саһаа 10 ажалта үдэрэй туршада мэдүүлгын сэгнэлтын доошолһонһоо уламжалан, мүнгэн дэмжэлтын эригдэхэн хэмжээнэй хубида мэдүүлгэнүүдэйн дүүрэн хэмжээндэ хангагдаагүй шэлэн абалгын бусад илагшадта мүнгэн дэмжэлтын хэмжээ ба мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын дүнгэй хэмжээ дээшэлүүлхэ тухай дурадхалнуудыг эльгээдэг, мүн тиихэдэ мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ гараһан болон мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хизартай хэмжээнүүдэй дуталдаһан шалтагаанаар мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалгада илагшад гэжэ тоологдодоггүй мүнгэн дэмжэлтэ абагшадыг шэлэлгэдэ хабаадагшадта хэлсээ баталха тухай дурадхалнууд.

Мүнгэн дэмжэлтын эригдэхэн хэмжээнэй талаар мэдүүлгэнүүдэйн дүүрэн хэмжээндэ хангагдаагүй шэлэлгын бусад илагшадыг, мүн мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ гараһан ба мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгын илагшад гэжэ тоологдодоггүй мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэдэ хабаадагшадта мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хизартай хэмжээнүүдэй үгы байһан шалтагаанаар, Яаман тус Гуримай ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай нэмэлтэ шэлэлгэ үнгэргэхэ тухай шийдхэбэри абадаг.».

1.9.8. 22-дохи пунктда:

1.9.8.1. Хоёрдохи абзацта «ажалай 5 үдэрэй» гэхэн үгэнүүдые

«ажалай 10 үдэрэй» гэжэ хэлгэхэ.

1.9.8.2. Табадахи, долоодохи абзацуудые хаһаха.

1.9.8.3. Юһэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар эрхэ нүхэсэлэй түлөө Оросой Холбоото Уласай хүдөө ажахын яаманай урда газар хайжаруулгын талаар холбоото уласай гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанда үгтэһэн ба (гү, али) сүүдээр үйлэдбэридэ заагдаһан эмхи зургаанай мүнгэ абагшаһаа уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар туһа хангамжа үзүүлхэ хэлсээгээр үри нэхэбэри тухай 50 мянган түхэригһөө дээшэ хэмжээнэй заргын мэдүүлгэ үгэхэ тухай. Хэрбээ шэлэн абалгын хэһэг газар тушаа тус мэдээсэлэй байгша ондо гүрэнэй дэмжэлгын бусад хэмжээнүүдэй хэмжээндэ эригдэһэн байгаа һаань, дабталга бөөлүүлэгдэнэгүй.».

1.9.8.4. Арбадахи абзац хаһаха.

1.9.9. 23-дахи пунктда хоёрдохи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Яаманай түлөөлэгшэд, Комиссиин гэшүүд мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалгада хабаадагшадтай холбоотой шэнжэнүүдэй бии һаань, иимэ хабаадагшадай үгэһэн мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэһөө ба (гү, али) сэгнэхэһээ урид зүбшөөгдэдэггүй болон (гү, али) тэдэниие хаража үзэхэһөө болжуулагдадаг.».

1.9.10. 28-дахи пунктда «10,0» тоое «7,0» тоогоор, «12,0» тоое «9,0» тоогоор хэлгэхэ.

1.9.11. 31-дэхи пунктда нэгэдэхи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Сахим мүнгэн» байгуулгада үйлэдбэридэ хэрэглэхэ арга боломжын угы һаань, Хэлсээн, Хэлсээндэ нэмэлтэ хэлсээнүүд саарһан дансын түхэлөөр байгуулагдажа, таланууд гар табидаг.».

1.9.12. 32-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«32. Хэрбээ тус Гуримай 31-дэхи пунктда тогтоогдоһон болзорто Хэлсээндэ гар табилга хангаагүй байһан ушарта мүнгэн дэмжэлтэ абагша Хэлсээ баталалгаһаа хулжаһан гэжэ тоологдохо.».

1.9.13. 33-дахи пунктын дүрбэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- Хэлсээнэй ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлгын дүнгүүдэй мүнгэ абаһан жэлдэ туйлаха талаар мүнгэ абагшын уялгануудые абалга;».

1.9.14. 41-дэхи пунктын гурбадахи абзацые хүсээ буураһанда тоолохо.

1.9.15. 43-дахи пунктын хоёрдохи абзацта «гарашагүй хүсэнэй удаадахи янзын ажал ябуулгын тохёолдолго» гэхэн үгэнүүдые «гарашагүй хүсэнэй тоологдоһон ажал ябуулгын янзануудай нэгэнэй гаран ерэлгэ» гэжэ хэлгэхэ.

1.10. 5-дахи хабсаргалтада:

1.10.1. 3-дахи пунктын нэгэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«3. Мүнгэн дэмжэлтэ Буряад Уласай Засагай газарай 2013.02.28-ай №102 тогтоолоор (саашадаа - Гүрэнэй программа) баталагдаһан «Хүдөө ажахын үйлэдбэрийн халбари хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программын «Буряад Уласай хүдөөгэй үйлэдбэрийн ажахын үрдилдэхэ шадабари хүгжөөхэ эрхэ байдал тогтоолго» гэхэн нютаг можын түсэл бээлүүлгын хэмжээндэ 2021 оной хэмжээнһээ 2035 ондо хүдөө ажахын үрэ бүтээл үйлэдбэрилгын хэлхээ гаршагай удха туйлаха зорилгоор үгтэдэг.».

1.10.2. 13-дахи пунктда:

1.10.2.1. Арбадахи абзацта «хуули ёһоной шиидхэбэринүүдэй» гэхэн үгэнүүдэй удаа «Буряад Уласай» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.10.2.2. Арбан дүрбэдэхэ, арбан табадахи абзацуудые хүсээ буураһанда тоолохо.

1.10.3. 17-дохи пунктда «дансануудай» гэхэн үгэ «мэдүүлгэнүүдэй» гэжэ хэлгэхэ.

1.10.4. 18-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«18. Мэдүүлгэ үгэлгын болзорой дүүрэхэ үдэр болотор ажалай нэгэ үдэрһөө орой бэшэ шэлэлгэ Яаманай шиидхэбэреэр болюулагдажа болохо.

Шэлэн абалга болюулха үндэһэн хадаа тэрэниие саашадаа үнгэргэхэ аргагүй эрхэ байдалай тохёолдолго болоно:

- онсо ушаралта байдал хэргылхэ ба усадхаха болон түймэрэй аюулгүй байдал хангаха талаар Засагай газарай комиссийн шиидхэбэреэр, Буряад Уласай Толгойлогшын шиидхэбэреэр, нютагай засагай байгууламжын нютагай захиргаанай толгойлогшын шиидхэбэреэр баталагдаһан онсо ушаралта байдалда харюусалгын холбоото уласай, нютаг можын гү, али нютагай хэмжээ тогтоолго;

- мал эмнэлгэ оруулалсан, хүдөө ажахын үйлэдбэрийн халбарид гүрэнэй бодолго зохёон бэлдэхэ ба хуулийн ёһоор гуримшуулха талаар үүргэ бээлүүлдэг холбоото уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай шиидхэбэреэр гү, али Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаанай хуули ёһоной шиидхэбэреэр баталагдаһан амитадай халдабарита ба бусад үбшэнүүдэй дэлгэрхы саран зайлуулгада ба гуламтануудые усадхалгада шэглүүлэгдэһэн үбшэн хорюул ба (гү, али) бусад хизаарлалануудые тогтоолго;

- уһанай уларил талар ба тэрээнтэй зэргэлээ талар гүрэнэй хангамжа үзүүлхэ талаар үүргэ бээлүүлдэг гүйсэдхэхы засагай холбоото уласай зургаанай нютагай зургаанай дансаар гэршэлэгдэһэн хэмһээ гажуу уларил эрхэ байдал;

- сэрэгэй хүтэлбэрийн зургаануудай гү, али мүрдэлгын зургаануудай баталһан Оросой Холбоото Уласта эсэргүү дайшалхы үйлэнүүдые харуулалгада гү, али саралгада шэглүүлэгдэһэн хэмжээнүүдые бээлүүлгэдэ болон Буряад Уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай хуули ёһоной шиидхэбэреэр баталагдаһан хүнүүдэй ами наһанда ба элүүр энхэдэ аюул усадхалгада шэглүүлэгдэһэн Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ алан хүрдөөлгэдэ эсэргүүсэлгын ябуулгын ба (гү, али) сэрэгэй байдалай хуули

ёһоной журам нэбтэрүүлгэ.

Шэлэн абалгыё болюулха тухай соносхол шиидхэбэриин абтаһан үдэртэ сахим түхэлөөр «Сахим мүнгэн» байгуулгын веб-интерфейсын зохистой дэлгэсын түхэлнүүдыё дүүргэхэ аргаар бүрилдүүлэгдэдэг, ниитэ нэгэн гол үүдэн дээрэ ниитэлэгдэдэг болон шэлэн абалгыё болюулһан шалтагаанууд тухай мэдээсэлтэй.

Мэдүүлгэ бариһан шэлэн абалгада хабаадагшад шэлэн абалгын үнгэргэлгыё «Сахим мүнгэн» гэхэн байгуулгада болюулха тухай мэдээсэгдэнэ.

Шэлэн абалга тэрэниё болюулха тухай соносхолой табигдаһан үдэрһөө болюулагдаһан гэжэ тоологдодог.

Тус пунктда тогтоогдоһон шэлэлгэ болюулгын болзорой дүүрэхэнэй һүүлээр ба шэлэлгын илагшатай (илагшадтай) хэлсээ баталхаһаа урид Яаман мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ тус сангай жэлдэ гү, али Оросой Холбоото Уласай Эрхэтэнэй кодексын 401-дэхи статьягай 3-дахи пунктын ёһоор, тус уялгануудыё дүүргэлгэдэ һаалта хэдэг дабагдашагүй хүсэтэй ушар шалтагай бии болоһон ушарта болюулха аргатай.».

1.10.5. 18.1-дэхи пунктда удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Хэрбээс мэдүүлгэнүүдыё хаража үзэхэнэй дүнгүүдээр ниитэ нэгэн мэдүүлгэ шэлэлгэ үнгэргэхэ тухай мэдүүлгэдэ тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ зохистой гэжэ тоологдоһон ушарта хэлсээн болоогүй гэжэ тоологдоһон шэлэн абалгада хабаадагшатай баталагдадаг.».

1.10.6. 19-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«19. Бюджетэй уялгануудай хизартай хэмжээнүүдэй дээшэлһэн, шэлэн абалгын илагшын хэлсээ баталхаяа арсаһан, мүнгэн дэмжэлтэ абагшатай Хэлсээ таһалһан ушарнуудта Яаман мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалга дахин үнгэргэнгүй, мэдүүлгын сэгнэлтын доошолһонһоо уламжалан, дээрэ заагдаһан ушарнуудай болоһон сарһаа 10 ажалта үдэрэй туршада мүнгэн дэмжэлтын эригдэхэн хэмжээнэй талаар мэдүүлгэнүүдэйн дүүрэн хэмжээндэ хангагдаагүй шэлэн абалгын бусад илагшадта, мүнгэн дэмжэлтын хэмжээ ба мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын дүнгэй тоо тэмдэг дээшэлүүлхэ тухай дурадхалнуудыё, мүн мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ гараһан ба шэлэн абалгын илагшад гэжэ тоологдоогүйһөө мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалгада хабаадагшадта хизарлалтын дуталдаһан шалтагаанаар мүнгэн дэмжэлтэ абагшадыё шэлэн абалгада хабаадагшадта эльгээдэг мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ бюджетэй уялганууд, хэлсээ баталха тухай дурадхалнууд.

Мүнгэн дэмжэлтын эригдэхэн хэмжээнэй талаар мэдүүлгэнүүдэйн дүүрэн хэмжээндэ хангагдаагүй шэлэлгын бусад илагшадыё, мүн мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ гараһан ба мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгын илагшад гэжэ тоологдодоггүй мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэдэ хабаадагшадта мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хизартай хэмжээнүүдэй үгы байһан шалтагаанаар, Яаман тус Гуримай ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай нэмэлтэ шэлэлгэ үнгэргэхэ

тухай шийдхэбэри абадаг.».

1.10.7. 22-дохи пунктда:

1.10.7.1. Хоёрдохи абзацта «ажалай 5 үдэрэй» гэхэн үгэнүүдые «ажалай 10 үдэрэй» гэжэ хэлгэхэ.

1.10.7.2. Табадахи, долоодохи, юһэдэхи, арбадахи абзацуудые ханаха.

1.10.8. 23-дахи пунктда хоёрдохи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Яаманай түлөөлэгшэд, Комиссиин гэшүүд мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалгада хабаадагшадтай холбоотой шэнжэнүүдэй бии хаань, иимэ хабаадагшадай үгэхэн мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэхөө ба (гү, али) сэгнэхэхээ урид зүбшөөгдэдэггүй болон (гү, али) тэдэниие хаража үзэхэхөө болуулагдадаг.».

1.10.9. 31-дэхи пунктда нэгэдэхи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Сахим бюджет» байгуулгада үйлэдбэридэ хэрэглэхэ арга боломжын үгы хаань, Хэлсээн, Хэлсээндэ нэмэлтэ хэлсээнүүд саархан дансын түхэлөөр байгуулагдажа, таланууд гар табидаг.».

1.10.10. 32-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«32. Хэрбээ тус Гуримай 31-дэхи пунктда тогтоогдоһон болзорто Хэлсээндэ гар табилга хангаагүй байһан ушарта мүнгэн дэмжэлтэ абагша Хэлсээ баталалгаһаа хулжаһан гэжэ тоологдохо.».

1.10.11. 33-дахи пунктын дүрбэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- Хэлсээнэй ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлгын дүнгүүдэй мүнгэ абаһан жэлдэ туйлаха талаар мүнгэ абагшын уялгануудые абалга;».

1.10.12. 43-дахи пунктын хоёрдохи абзацта «гарашагүй хүсэнэй удаадахи янзын ажал ябуулгын тохёолдолго» гэхэн үгэнүүдые «гарашагүй хүсэнэй тоологдоһон ажал ябуулгын янзануудай нэгэнэй гаран ерэлгэ» гэжэ хэлгэхэ.

1.11. 6-дахи хабсаргалтада:

1.11.1. 3-дахи пунктын нэгэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«3. Мүнгэн дэмжэлтэ Буряад Уласай Засагай газарай 2013.02.28-ай №102 тогтоолоор (саашадаа - Гүрэнэй программа) баталагдаһан «Хүдөө ажахын үйлэдбэрийн халбари хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программын «Буряад Уласай хүдөө ажахын үйлэдбэрийн нэгэдэлдэ үрдилдэхэ шадабари хүгжөөхэ эрхэ байдал тогтоолго» гэхэн нютаг можын түсэл бээлүүлгын хэмжээндэ 2021 оной хэмжээнһээ 2035 ондо хүдөө ажахын үрэ бүтээл үйлэдбэрилгын хэлхээ гаршагай удха туйлаха зорилгоор үгтэдэг.».

1.11.2. 13-дахи пунктда:

1.11.2.1. Арбадахи абзацта «хуули ёһоной шийдхэбэринүүдэй» гэхэн үгэнүүдэй удаа «Буряад Уласай» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.11.2.2. Арбан дүрбэдэхи абзац ханаха.

1.11.2.3. Арбан табадахи ба арбан зургаадахи абзацуудые удаадахи

найруулгаар бэшэхэ:

«- мүнгэн дэмжэлтэ абалгын жэлэй урдахи жэлдэ Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманда албан мэдэлтэй холбоото уласай гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанда уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар хангамжын ба (гү, али) сүүдээр үйлэдбэридэ абтаһан заагдаһан эмхи зургаанай мүнгэ абагшаһаа уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар хангамжа үзүүлгын хэлсээгээр үри нэхэбэри тухай заргын мэдүүлгын түлөө 50 мянган түхэригһөө дээшэ хэмжээгээр болзорһоо хожомдоһон үрийн үгы байлга;

- «Хүдөө ажахын үүргэтэй газарнуудай гүрэнэй тобьёг эрхилэлгын гурим тухай» гэхэн Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай 2023.02.02-ой №154 тогтоолоор баталагдаһан хүдөө ажахын үүргэтэй газарнуудай гүрэнэй тобьёг эрхилэлгын дүримүүдэй 1-дэхи хабсаргалтын 1-дэхи, 2-дохи, 11-дэхи ба 14-дэхи пунктнуудай ёһоор мал ажалай үрэ бүтээл үйлэдбэрилгэдэ хэрэгтэй мал ажалай холбоо ажахынуудай (фермэнүүдэй) оршодог хэһэг газарнууд тухай мэдээнүүдые мүнгэ абагшадай тушааха һаань, хүдөө ажахын удха шанартай газарнуудай гүрэнэй тобьёгто хүдөө ажахын удха шанартай хэһэг газарнууд тухай мэдээнүүдэй бии байлга».

1.11.3. 13.1-дэхи пунктда:

1.11.3.1. Хоёрдохи абзацта «420» тоо «450» гэжэ һэлгэхэ.

1.11.3.2. Удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«- байгша оной январийн 1-эй байдалаар мяханай тусхай үүлтэрэй 50 толгойһоо үсөөн бэшэ эбэртэ бодо малтай байлга.».

1.11.4. 13.2-дохи пунктда:

1.11.4.1. Хоёрдохи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- тоосоото мүнгэн һангай жэлдэ хони ба (гү, али) ямаа (амиды шэгнүүрээр) үйлэдбэрилхэ талаар ажахын ажал эхилһэн мүнгэ абагшадһаа гадна байгша оной январийн 1-эй байдалаар хонидой ба (гү, али) ямаадай тоо толгой үнгэрһэн жэлэй январийн 1-эй удхада хабаатай зандань үлөөлгэ.».

1.11.4.2. Удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«- Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ ажал ябуулгаяа бээлүүлдэг хуулийн эрхэтэ нюурнуудта ба хубийн үйлэдбэринүүдтэ суг хамта болбосоруулгада ба (гү, али) болбосоруулгада мүнгэ абагшадай тушааһан ба (гү, али) мал эмнэлгын һалбарида Холбоото Уласай гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулга хэрэглэн, сахим түхэлөөр албан түхэлжүүлһэн мал эмнэлгын дахабари дансануудта байһан мэдээнүүдээр хонидой ба ямаадай объект тухай мэдээсэл баталалга.».

1.11.5. 15-дахи пунктда:

1.11.5.1. 6-дахи дотор пункт хүсээ буураһанда тоолохо.

1.11.5.2. Арбан зургаадахи абзацые хүсээ буураһанда тоолохо.

1.11.5.3. Удаадахи удхатай абзацуудые нэмэхэ:

«7) шэлэлгэдэ хабаадагшын мэдүүлгэ барихан һарын 1-һээ эртэ бэшэ бүридхэгдэһэн хүдөө ажахын үйлэдбэри бээлүүлдэг гү, али бээлүүлхээс

түсэблэхэн хүдөө ажахын шэглэлэй газарай хэһэгүүд тухай мэдээнүүдые хүдөө ажахын шэглэлэй газарнуудай гүрэнэй тобьёгто оруулалгы баталһан, хуулита эзэнэй гар табилгаар гэршэлэгдэхэн данса.

Заагдаһан баримта бэшэгэй үзүүлэгдээгүй ушарта Яаман өөрөө албан хоорондын харилсалгын гуримаар эридэг;

8) мэргэжэлэй олзо оршын татабари түлэгшэ гэжэ хубиин нюурые бүридхэлдэ абаһан (бүридхэлһөө гаргаһан) тухай тайлбари данса.

Заагдаһан баримта бэшэгэй үзүүлэгдээгүй ушарта Яаман өөрөө албан хоорондын харилсалгын гуримаар эридэг.»

1.11.6. 15.2-дохи пунктда:

1.11.6.1. 3-дахи дотор пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«3) мүнгэн дэмжэлтэ үгэхын тула мэдүүлэгдэхэн тоосоото харын гү, али гурбан харын туршада хони ба (гү, али) ямаадые өөрын буйлуулгада бээлүүлгын ба (гү, али) ашажа эльгээлгын ушар гэршэлхэн дансануудай тобьёг тус Гуримай 6-дахи хабсаргалтада зохистой түхэлөөр, Буряад Уласай түүхэй эд абагша эмхиин, мэдүүлгэ баригшын ба гүрэнэй мал эмнэлгын албанай үнэлхэн;».

1.11.6. 2. 4-дэхи дотор пункт хүсээ буураһанда тоолохо.

1.11.7. 18-дахи пунктда «дансануудай» гэхэн үгэ «мэдүүлгэнүүдэй» гэжэ хэлгэхэ.

1.11.8. 19-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«19. Мэдүүлгэ үгэлгын болзорой дүүрэхэ үдэр болотор ажалай нэгэ үдэрһөө орой бэшэ шэлэлгэ Яаманай шийдхэбэрээр болноулагдажа болохо.

Шэлэн абалга болюулха үндэхэн хадаа тэрэниие саашадаа үнгэргэхэ аргагүй эрхэ байдалай тохёолдолго болоно:

- онсо ушаралта байдал хэргылхэ ба усадхаха болон түймэрэй аюулгүй байдал хангаха талаар Засагай газарай комиссиин шийдхэбэрээр, буряад Уласай Толгойлогшын шийдхэбэрээр, нютагай засагай байгууламжын нютагай захиргаанай толгойлогшын шийдхэбэрээр баталагдаһан онсо ушаралта байдалда харюусалгын холбоото уласай, нютаг можын гү, али нютагай хэмжээ тогтоолго;

- мал эмнэлгэ оруулалсан, хүдөө ажахын үйлэдбэрийн халбарид гүрэнэй бодолго зохёон бэлдэхэ ба хуулийн ёһоор гуримшуулха талаар үүргэ бээлүүлдэг холбоото уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай шийдхэбэрээр гү, али Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаанай хуули ёһоной шийдхэбэрээр баталагдаһан амитадай халдабарита ба бусад үбшэнүүдэй дэлгэрхы саран зайлуулгада ба гуламтанууды усадхалгада шэглүүлэгдэхэн үбшэн хорюул ба (гү, али) бусад хизаарлалтанууды тогтоолго;

- уһанай уларилай талаар ба тэрээнтэй зэргэлээ талаар гүрэнэй хангамжа үзүүлхэ талаар үүргэ бээлүүлдэг гүйсэдхэхы засагай холбоото уласай зургаанай нютагай зургаанай дансаар гэршэлэгдэхэн хэмһээ гажуу уларилай эрхэ байдал;

- сэрэгэй хүтэлбэрийн зургаануудай гү, али мүрдэлгын зургаануудай

баталхан Оросой Холбоото Уласта эсэргүү дайшалхы үйлэнүүдые харуулалгада гү, али саралгада шэглүүлэгдэһэн хэмжээнүүдые бөөлүүлгэдэ болон Буряад Уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанай хуули ёһоной шийдхэбэрээр баталагдаһан хүнүүдэй ами наһанда ба элүүр энхэдэ аюул усадхалгада шэглүүлэгдэһэн Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ алан хүрдөөлгэдэ эсэргүүсэлгын ябуулгын ба (гү, али) сэрэгэй байдалай хуули ёһоной журам нэбтэрүүлгэ.

Шэлэн абалгыё болюулха тухай соноскол шийдхэбэрийн абтаһан үдэртэ сахим түхэлөөр «Сахим мүнгэн» байгуулгын веб-интерфейсын зохистой дэлгэсын түхэлнүүдые дүүргэхэ аргаар бүрилдүүлэгдэдэг, нийтэ нэгэн портал дээрэ нийтэлэгдэдэг болон шэлэн абалгыё болюулһан шалтагаанууд тухай мэдээсэлтэй.

Мэдүүлгэ бариһан шэлэн абалгада хабаадагшад шэлэн абалгын үнгэргэлгыё «Сахим мүнгэн» гэхэн байгуулгада болюулха тухай мэдээсэгдэнэ.

Шэлэн абалга тэрэниё болюулха тухай соносхолой табигдаһан үдэрһөө болюулагдаһан гэжэ тоологдодог.

Тус пунктда тогтоогдоһон шэлэлгэ болюулгын болзорой дүүрэнэй һүүлээр ба шэлэлгын илагшатай (илагшадтай) хэлсээ баталхаһаа урид Яаман мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ тус сангай жэлдэ гү, али Оросой Холбоото Уласай Эрхэтэнэй кодексын 401-дэхи статьягай 3-дахи пунктын ёһоор, тус уялгануудыё дүүргэлгэдэ һаалта хэдэг дабагдашагүй хүсэтэй ушар шалтагай бии болоһон ушарта болюулха аргатай.».

1.11.9. 19.1-дэхи пунктда удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Хэрбээ мэдүүлгэнүүдые хаража үзэһэнэй дүнгүүдээр нийтэ нэгэн мэдүүлгэ шэлэлгэ үнгэргэхэ тухай мэдүүлгэдэ тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ зохистой гэжэ тоологдоһон ушарта хэлсээн болоогүй гэжэ тоологдоһон шэлэн абалгада хабаадагшатай баталагдадаг.».

1.11.10. 19.2-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«19.2. Бюджетэй уялгануудай хизаартай хэмжээнүүдэй дээшэлһэн, шэлэн абалгын илагшын хэлсээ баталхаяа арсаһан, мүнгэн дэмжэлтэ абагшатай хэлсээ таһалһан ушарнуудта Яаман мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалга дахин үнгэргэнгүй, мэдүүлгын сэгнэлтын доошолһонһоо уламжалан, мүнгэн дэмжэлтын эригдэһэн хэмжээнэй хубида мэдүүлгэнүүдэйн дүүрэн хэмжээндэ хангагдаагүй шэлэн абалгын бусад илагшадта, мүнгэн дэмжэлтын хэмжээ ба мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын дүнгэй тоо тэмдэг дээшэлүүлхэ тухай дурадхалнуудыё, мүн мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ гараһан ба мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалгын илагшад гэжэ тоогдоогүй мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалгада хабаадагшадта мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хизаартай хэмжээнүүдэй дутаһан шалтагаанаар хэлсээ баталха тухай дурадхалнуудыё эльгээдэг.

Хэрбээ мүнгэн дэмжэлтын эригдэһэн хэмжээнэй талаар мэдүүлгэнүүдынь хүсэд дүүрэнээр хангагдаагүй шэлэлгын бусад

илагшадай, мүн мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэ гараһан ба мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэдэ илагшад гэжэ тоологдодоггүй мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэлгэдэ хабаадагшадай мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хизаартай хэмжээнүүдэй дуталдаһан шалтагаанаар шэлэлгэдэ хабаадагшадай үгы байһан ушарта Яаман тус Гуримай ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай нэмэлтэ шэлэлгэ үнгэргэхэ тухай шийдхэбэри абадаг.».

1.11.11. 22-дохи пунктда:

1.11.11.1. Хоёрдохи абзацта «ажалай 5 үдэрэй» гэхэн үгэнүүдые «ажалай 10 үдэрэй» гэжэ хэлгэхэ.

1.11.11.2. Табадахи, долоодохи абзацуудые хүсээ буураһанда тоолохо.

1.11.11.3. Юһэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар эрхэ нүхэсэлэй түлөө Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманай урда мелиорациин талаар Холбоото Уласай гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанда үгтэһэн ба (гү, али) сүүдээр үйлэдбэридэ заагдаһан эмхи зургаанай мүнгэ абагшаһаа уһа үгэлгэ (хажуу тээшэнь урдахуулга) талаар туһа хангамжа үзүүлхэ хэлсээгээр үри нэхэбэри тухай 50 мянган түхэригһөө дээшэ хэмжээнэй мүнгэн дэмжэлтэ абаһан жэлэй урдахи жэлдэ үгы гэбэл, заргын мэдүүлгэ үгэхэ тухай. Хэрбээ шэлэн абалгын хэһэг газар тушаа тус мэдээсэлэй байгша ондо гүрэнэй дэмжэлгын бусад хэмжээнүүдэй хэмжээндэ эригдэһэн байгаа һаань, дабталга бэелүүлэгдэнгүй.».

1.11.12. 23-дахы пунктда хоёрдохи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Яаманай түлөөлэгшэд, Комиссиин гэшүүд мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай шэлэн абалгада хабаадагшадтай холбоотой шэнжэнүүдэй бии һаань, иимэ хабаадагшадай үгэхэн мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэһөө ба (гү, али) сэгнэхэһээ урид зүбшөөгдэдэггүй болон (гү, али) тэдэниие хаража үзэхэһөө болуулагдадаг.».

1.11.13. 28-дахы пунктда:

1.11.13.1. Гурбадахи абзацта «30» тоо «100» гэжэ хэлгэхэ.

1.11.14. 31-дэхи пунктда нэгэдэхи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Сахим мүнгэн» байгуулгада хэлсээ баталха үйлэдбэридэ хэрэглэхэ арга боломжын үгы һаань, хэлсээн, хэлсээндэ нэмэлтэ хэлсээнүүд саарһан дансын түхэлөөр байгуулагдажа, таланууд гар табидаг.».

1.11.15. 32-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«32. Хэрбээ тус Гуримай 31-дэхи пунктда тогтоогдоһон болзорто Хэлсээндэ гар табилга хангаагүй байһан ушарта мүнгэн дэмжэлтэ абагша Хэлсээ баталалгаһаа хулжаһан гэжэ тоологдохо.».

1.11.16. 33-дахы пунктын дүрбэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- хэлсээнэй ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлгын дүнгүүдэй мүнгэ

абaһан жэлдэ туйлаха талаар мүнгэ абагшын уялганууды абалга;».

1.11.17. 43-дахи пунктын хоёрдохи абзацта «дабашагүй хүсэнэй удаадахи эрхэ байдалай тохёолдолго» гэхэн үгэнүүды «дабашагүй хүсэнэй тоологдоһон ушарнуудай нэгэнэй гарн ерэлгэ» гэжэ хэлгэхэ.

1.11.18. 6-дахи хабсаргалты тус тогтоолой 3-дахи хабсаргалтын * ёһоор шэнэ найруулгаар бэшэхэ.

1.11.19. 7-дохи хабсаргалты хүсээ буураһанда тоолохо.

1.12. Тус тогтоолой 4-дэхи хабсаргалтын ёһоор 7-дохи хабсаргалта нэмэхэ.

2. Тус тогтоол албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Тус тогтоолой 1.6.7.6-дахи пунктын хүсэн 2027 оной январийн 1-һээ хүсэндөө орохо.

**Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшын
уялга дүүргэгшэ**

В. Мухин

*Хабсаргалтанууд ород хэлэн дээрэ үгтэнэ

Хүдөө ажахын ба эдэе хоолой яаман түлэб дурадхаа
утаһан: 55-29-57